

8090

ՏԱՐԱՍ ԳՐԻԳՈՐՅԵՎԻԶ
ՇԵՎԶԵՆԿՈՒ

016

S-26

[illegible]

13 AUG 2013

Կազմեց Պետական Հանրային գրադարանի
բիբլիոգրաֆիայի բաժինը

Պատ. խմբագիր՝ Ա. ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ
Տեխ. խմբագիր՝ Ս. ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

ТАРАС ГРИГОРЬЕВИЧ
ШЕВЧЕНКО
БИБЛИОГРАФИЧЕСКАЯ ПАМЯТКА
Ереван 1939

3753
39

Գլավիտ № 8095 պատ. № 318 տիրաժ— 2000

Հայկական ԽՍՀ ԺԿԽ-ի հրատարակչություն
«Խորհրդային Հայաստան»-ի Տպարան, Յերևան

Տարաս Գրիգորյևիչ Շեվչենկո
(1814 1861)

* * *

Այ. Մյասնիկյանի անվան Հայկական ԽՍՀ Պետական Հանրային գրադարանի Տեղեկատու: Բիրլիոգրաֆիական բաժնի կազմած հերկա բիրլիոգրաֆիական ցուցակը տալիս է տեղեկություններ ուկրաինական մեծ բանաստեղծ Տարաս Շեվչենկոյի բանաստեղծությունների հայերեն թարգմանությունների և նրա վերաբերյալ յեղած նյութերի մասին:

Նյութը դասավորված է ժամանակագրական կարգով: Ցարաֆանչյուր տարեքվի մեջ տրված են նախ բանաստեղծի յերկերի թարգմանությունները և ապա նյութեր նրա մասին, լույս 1939 թվի՝ Շեվչենկոյի մասին նյութերը բաժանված են ըստ ձևի՝ բանաստեղծություններ, հոդվածներ, հոբելյանական նյութեր: Նման դասավորությունը պատկերացում է տալիս, թե՛ հայ գրականության մեջ ինչպես է արտահայտվել Շեվչենկոյի պոեզիան:

Նախտեղադրված է հայ գրականությունը, հատկանշալի պատմաբան, շատ ժառանգի յեղի աղ հեղափոխական բանաստեղծի նկատմամբ: Պարբերական մամուլում միայն ծննդյան և մահվան տարեդարձերին, յերբեմն, գիտեղվում են հատվածներ նրա բանաստեղծություններից, նրա նկարները, հոդվածներ նրա մասին:

Հետևողափոխական շրջանում Շեվչենկոյի մահվան 75-ամյակի առիթով 1936 թ. տպվում է ուժեղ հետաքրքրություն նրա շուրջը, մեզ մոտ էս թարգմանվում են նրա պոեմներից և բանաստեղծություններից:

Մինչև 1933 թ. մեր պարբերական մամուլում Շեվչենկոյի շարունակ թարգմանվում է և, վերջապես 1939 թ. բանաստեղծի ծննդյան 125-ամյա հոբելյանին Հայկական ԽՍՀ Պետերատր լույս ընծայեց նրա բանաստեղծությունների ժողովածու «Կորգարի»-ի թարգմանությունը: «Կորգարի»-ի թարգմանությունը մեծ գործ է, վերալ ուկրաինական մեծ յերգիչը դասում է հայ լայն հասարակության սեփականությունը և վերալ ավելի էս ամրապնդվում է յոբերգային ազատ ժողովուրդների թարեկամությունը:

Այս տեղեկատուի կազմվելու ժամանակ Վերերդային գրականությունը ամառ-գրի № 3-4-ը, ինչպես և մի շարք այլ հրատարակություններ, վերանց մասին համապատասխան հիշատակություն կա տեղում, մամուլի տակ են յեղել: Բիրլիոգրաֆիայում յվարկված գործերից իսցի, Պետերատր լույս է ընծայելու Նրիլի կենսագրական ակնարկը Շեվչենկոյի մասին, գրված հատկապես պատմիկների համար:

Բիրլիոգրաֆիական այս տեղեկատուի պատրաստ է յեղել 1939 թվի մարտի 25-ին:

ՏԱՐԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ ՍՏԵՂԵԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱՆՎԱՆ

1814 թ. մարտի 9-ին (նոր տոմարով) Մոսկովի գյուղում (Կիեվի նահանգ, Ջվենիգորոդյան գավառ) նորտ գյուղացու ընտանիքում, ծնվեց Տարաս Գրիգորյեվիչ Շեվչենկոն:

1822 թ. փոքրիկ Տարասին տալիս են «ուսման» մի տիրացույի մոտ:

1827 թ. Շեվչենկոյն հոտաղ:

1829 թ. Շեվչենկոյին վերցնում են վորպես սպասավոր կալվածատեր ենգելգարդի տունը:

1832 թ. Պետերբուրգ տեղափոխված ենգելգարդը Շեվչենկոյին տալիս է ուսման նկարիչ Շիրայեվի մոտ:

1838 թ. Շեվչենկոյին հարտությունից ազատում են ռուս նկարիչ Բրյուկովը և բանաստեղծ ժուկովսկին, ենգելգարդին վնարելով նրա փրկագինը 2500 ռ.:

Տարաս Շեվչենկոյն ընդունվում է Գեղարվեստների ակադեմիան:

Հարտությունից ազատագրվելով Շեվչենկոյն գրում է իր բանաստեղծական առաջին յերկերը՝ «Պրինչինա», «Կատերինա» և այլն:

1840 թ. լույս է տեսում Պետերբուրգում Շեվչենկոյի բանաստեղծությունների առաջին ժողովածուն «Կորգար» վերնագրով, վորի մեջ ամփոփված է յին «Մտածությունները», «Կատերինան», «Բարդին», «Իվան Պրկուվան», «Տարասի գիշերը» և այլն:

1841 թ. Շեվչենկոյն գրում է «Հայդամակներ» պոեմը:

1843 թ. բանաստեղծի առաջին համապարհարդությունը գեպի Ռուսիան, այցելություն Կիեվովկա գյուղին, վորտեղ նա անց էր կացրել իր մանկությունը: Գրել է «Նազար Ստոդոլան»:

1844 թ. Շեվչենկոն գրում է «Բուն» և «Յերազը»:

1845 թ. Շեվչենկոն թողնում է Ակադեմիան և նորից մեկնում Ուկրաինա, գրում է «Կովկասը» և այլն:

Բանաստեղծը Ուկրաինայում ագիտացիա յե մղում նորս գյուղացիության մեջ, կոչ է անում ապստամբվել կալվածատիրական կարգերի դեմ:

1847 թ. ցարական ժանդարմները ձերբակալում են Շեվչենկոյին: Բանտարկություն Պետրոպոլիսի բերդում: Վորպես շարժաշին զինվոր Շեվչենկոյին աֆստում են Ուսկի ամրոցը խիստ հսկողության տակ, ցարի հրամանով արգելվում է նրան գրել և նկարել:

1850 թ. Շեվչենկոն Ուսկի ամրությունում: Սպա խայելը մատնում է Շեվչենկոյին, մեղադրելով նրան ցարի հրամանը խախտելու մեջ: Շեվչենկոյին խուզարկում, ձերբակալում և հասցնում ուղարկում են Նովոպետրովսկի ամրոցը:

1857 թ. սկսում է գրել «Ուրագիրը»: Նույն թվին ազատվում է աֆստից:

1858 թ. թույլատրվում է նրան հսկողության տակ ապրել Պետերբուրգում:

Հանդիպում և ծանոթանում է ռուս հեղափոխական դեմոկրատ գրողների հետ, վարունց թվում և Զերնիշելսկու հետ:

1859 թ. գեղարվեստների ակադեմիայի խորհուրդը Շեվչենկոյին պարգևում է ակադեմիկի կոչում գրավյուրայի ցածր (պրոֆեսորի վրա):

Վերջին անգամ ուղեվորվում է դեպի Ուկրաինա, նորս գյուղացիների շրջանում ագիտացիա մղում (առում էր, վար հարկավոր չեն վաճ ցար, վաճ կալվածատեր, վաճ տերտեր):

Կրկին ձերբակալություն, գրում է «Շրջելով խրդունիկ գյուղեր»-ը:

1860 թ. Պետերբուրգում գրում է մի շարք յերգեր՝ «Մարիա», «Ու Տիգրովա» և այլն:

1861 թ. հիվանդություն: Գրում է՝ «Սավուդ», «Անցան ջահելության տարիները», «Թեև ընկածին չեն ծեծում», «Ու մարդիկ, մարդիկ» և այլ բանաստեղծություններ:

1861 թ. փետրվարի 14—25-ը վերջին բանաստեղծությունը:

1861 թ. մարտի 10-ին (նոր տոմարով) յերկարատև հիվանդությունից հետո 47 տարեկան հասակում մեռնում է Շեվչենկոն:

Մարտի 12-ին Շեվչենկոյին քաղում են Պետերբուրգում Սմոլնո գերեզմանատանը:

Մարտի 26-ին Շեվչենկոյի մարմինը տեղափոխում են Ուկրաինա և քաղում մի բարձր բլրի վրա, Դնեպրի ափին Կանեվից յերկու կիլոմետր հեռու:

1923 թ. Շեվչենկոյի գերեզմանի վրա արձան են կանգնեցնում:

ՇԵՎՉԵՆԿՈՆ ԷՄԻԱՆՍԻԱՆՍԻԱԿԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ Ե, ԱՅՆՊԻՍԻՆ, ՎՈՐՊԻՍԻՆ ՄԵՆՔ ՄԵՋ ՄՈՏ ՉԵՆՔ ԿԱՐՈՂ ՅՈՒՅՑ ՏԱՎ: ՆՈՒՅՆԻՍԿ ԿՈՂՑՈՎԸ ԶԻ ԿԱՐՈՂ ՆՐԱ ՀԵՏ ՀԱՄԵՄՏԱՎԵԼ, ՎՈՐՈՎՀԵՏԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ԻՐ ՄՏՔԵՐՈՎ ՅԵՎ ԱՆԳԱՄ ԶԳՏՈՒՄՆԵՐՈՎ ՅԵՐԵՄՆ ՀԵՌԱՆՈՒՄ Ե ԺՈՂՈՎՐԴԻՑ: ԸՆԴՀԱՄԱՌԱԿԸ, ՇԵՎՉԵՆԿՈՆԻ ԽՈՂԵՐԻ ՅԵՎ ՀԱՄԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՄԲՈՂՁ ՇՐՋԱՆԸ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳԵՍ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒՄ ԵՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ԻՄԱՍՏԻՆ ՅԵՎ ԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔԻՆ: ՆԱ ԴՈՒՐՍ Ե ՅԵՎԵԼ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՄԻՋԻՑ, ԱՊՐԵԼ Ե ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀԵՏ ՅԵՎ ՎՈՋ ՄԻԱՅՆ ՄՏՔՈՎ, ԱՅԼ ՅԵՎ ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐՈՎ ԱՄՈՒՐ ՈՒ ՍԵՐՏՈՐԵՆ ԿԱՊՎԱԾ Ե ՅԵՂԵԼ ՆՐԱ ՀԵՏ...:

ԴՈՐՈՂԱՅՈՒՐՈՎ

Տ. Գ. Շեվչենկոյի ծննդյան 125-ամյակին լսելի աղանձի վեց մետրանոց ֆեզուրը
Գործ արվեստի վաստակավոր գործիչ պրոֆեսոր Մանիգերի

ՏԱՐԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ ՅԵՐԿԵՐԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ-
ՆԵՐԸ ՅԵՎ ՆՅՈՒԹԵՐ ՆՐԱ ՄԱՍԻՆ

ԲԻԲԼԻՈԳՐԱՖԻԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1879

1

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Մարիաննա: [Գոեմ]:— Ստորագրություն՝
Հ. Բ. Բ. Բաղմալիսկի Հանդիսարան: Վենետիկ, 1879, պրակի
յետամոյս, հտ. ԼԵ, Էջ՝ 51—55

2

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Մտածություն: [Բանաստեղծություն]:
— Ստորագրություն՝ Հ. Բ. Բ. Բաղմալիսկի Հանդիսարան:
Վենետիկ, 1879, պրակի յետամոյս, հտ. ԼԵ, Էջ՝ 51

3

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Չարագուշակի քոչմա մը պես: [Բանաստեղծ-
ություն]: — «Թառաս Շեվչենկո» հոդվածի մեջ:— Ստորագ-
րություն՝ Հ. Բ. Բ. Բաղմալիսկի Հանդիսարան: Վենետիկ,
1879, պրակի յետամոյս, հտ. ԼԵ, Էջ՝ 50

4

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Ձի փչեր հովն մեր աշխարհեն... [Հատված
«Համալիսկի» պոեմից]:— Ստորագրություն՝ Հ. Բ. Բ. Բաղ-
մալիսկի Հանդիսարան: Վենետիկ, 1879, պրակի յետամոյս, հտ.
ԼԵ, Էջ՝ 49

5

ԹԱՌԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈ: Ազգային բանաստեղծ փոքր ռուսաց:
[Կենսագրական]:— Ստորագրություն՝ Հ. Բ. Բ. Բաղմալիսկի

վեպ հանդիսարան: Վենետիկ, 1879, պրակ յեռամսյա, հտ 16,
Էջ՝ 38—55

1904

6

Շեվչենկո Տ. Մաքիաննա: [Պոեմ]: Քուչներյան Քերովբե-
«Առակը ծաղկաքաղը և ինքնագիրը» զրքում: Վենետիկ, 1904,
Էջ՝ 394—406

7

Շեվչենկո Տ. Մաժուրյուն: [Բանաստեղծություն]:
Քուչներյան Քերովբե «Առակը ծաղկաքաղը և ինքնագիրը»
զրքում: Վենետիկ, 1904, Էջ՝ 433

8

Շեվչենկո Տ. Զի փչեր հովն մեր աշխարհեն... [Շեվչեն-
կոյի «Համալիա» վոդևիլից զրաված քեն պատասիկ մը]: Քուչներ-
յան Քերովբե «Առակը ծաղկաքաղը և ինքնագիրը» զրքում:
Վենետիկ, 1904, Էջ՝ 406—407

9

Շեվչենկո Տ. Զարագուշակ քուչնո մը պես... (Ուրիշ
նմուշ մը թ. Շեվչենկոյի): [Բանաստեղծություն]: Քուչներյան
Քերովբե «Առակը ծաղկաքաղը և ինքնագիրը» զրքում: Վենե-
տիկ, 1904, Էջ՝ 408

1911

10

ՍՈՒՈՎՅԱՆ Հ. Ուկրայինյան Պոմեքեոյ: (Մահվան 50-
ամյակի առթիվ): Տարազ: Թիֆլիս, 1911, մարտ, № 3
Էջ՝ 38—39

11

ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ ՀՈՎՀ. Տարա Շեվչենկո: [Կենսագրական]:
Հորիզոն: Թիֆլիս, 1911, մարտի 25, № 64, Էջ՝ 2—3

24

12

Տ. Գ. Շեվչենկո: [Կյանքը և զործունեությունը]: —Ստո-
րագրություն՝ Յե. Մշակ: Թիֆլիս, 1911, մարտի 10, № 50,
Էջ՝ 3

1914

13

Շեվչենկո Տ. Գյուղ: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ.
Աթ. Խնկոյան: Հասկեր: Թիֆլիս, 1914, մայիս, № 5, Էջ՝ 158

14

Շեվչենկո Տ. Կտակը: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ.
Աթ. Խնկոյան: Հասկեր: Թիֆլիս, 1914, մայիս, № 5, Էջ՝ 157

15

Շեվչենկո Տ. Պուրակ: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ.
Աթ. Խնկոյան: Հասկեր: Թիֆլիս, 1914, մայիս, № 5, Էջ՝ 158

16

✓ ԲԱՎԴԱՍԱՐՅԱՆ Հ. Տարա Շեվչենկո: (1814—1861 թ.):
Ծննդյան հարյուրամյակի առթիվ: [Կենսագրությունը և ստեղ-
ծագործության բնութագիրը]: Հորիզոն: Թիֆլիս, 1914, № 42,
Էջ՝ 2—3

17

✓ ԽՆԿՈՅԱՆ ԱԹԱԲԵԿ: Ամստամալի Տարա: (Շեվչենկոյի
ծննդյան 100-ամյակի առթիվ): Հասկեր: Թիֆլիս, 1914, մա-
յիս, № 5, Էջ՝ 153—156

18

ՄԱՆՈՒՈՒՍ Շեվչենկոյի հորեյանը: [Փոքրիկ հաղված
ծննդյան հարյուրամյակի առթիվ]: Տարա: Թիֆլիս, 1914,
փետրվար, № 2, Էջ՝ 20

19

Շեվչենկո ՅԻ ԳԵՐՆԶՄԱՆԸ: [Նկար]: Հասկեր:
Թիֆլիս, 1914, մայիս, № 5, Էջ՝ 156

25

20

ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ ՀՈՐԵԼՅԱՆԻ շուրջը: — Ստորագրություն: —
Հ. Բ. [Ծննդյան հարյուրամյակի տոթիվ: Հորեյանի կատա-
րումը կիևում ցարական մինիստրության արվեստների պալ-
մաններում]: Հորեյան: Թիֆլիս, 1914, № 40, էջ՝ 3

1918

21

✓ ՍՈՒՈՎՅԱՆ Հ. Ուկրաինական հանրապետություն: [Շեվ-
չենկոյն վարպետ ուկրաինական ժողովրդի ազատագրության յեր-
դի]: Տարազ: Թիֆլիս, 1918, № 3—5, էջ՝ 24—25

1936

22

✓ ՇԵՎՉԵՆԿՈ Ս. Կտակ: [Բանաստեղծություն]: Ռուսերենից
թարգմ. Նաիրի Չարյան: Խորհրդային Հայաստան: ՅԵ. 1936,
դեկտեմբերի 26, № 297

23

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Ս. Կտակ: [Բանաստեղծություն]: Ռուսերենից
թարգմ. Ս. Տարսեցի: Գրական թերթ: ՅԵ. 1936, մարտի
20, № 7, էջ՝ 1

24

ՏԱՐԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈ: Ինֆանտիստ: Գրական թերթ: ՅԵ.
1936, մարտի 20, № 7, էջ՝ 2

25

ՏԱՐԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈ: [Առաջնորդող]: [Նրա ստեղծության սեզո-
նություն]: Գրական թերթ: ՅԵ. 1936, մարտի 20, № 7,
էջ՝ 1

26

ՏԱՐԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈՆ զագագում: [Նկար] Գրական թերթ:
ՅԵ. 1936, մարտի 20, № 7, էջ՝ 1

26

27

ԹԵՐԶԻԲԱՇՅԱՆ Վ. Տարաս Շեվչենկոյն հայկական էին մա-
մաժուլում: Գրական թերթ: ՅԵ. 1936, մարտի 31, № 8,
էջ՝ 2

1938

28

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Ս. Կատերինա: (Վ. Ա. Ժուկովսկոյն է հուշ
22, ապրիլի 1938 թ.): Գոեմ: Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդ-
ային գրականություն: ՅԵ. 1938, № 10, էջ՝ 58—66

29

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Ս. Հարստ է իմ մայրը ապրում... [Բանաս-
տեղծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդային գրականու-
թյուն: ՅԵ. 1938, № 5, էջ՝ 106

30

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Ս. Չորից դեմ ձոր անհատակ... [Բանաստեղ-
ծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Գրական թերթ: ՅԵ. 1938,
սեպտեմբերի 18, № 41, էջ՝ 3

31

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Ս. Մարգարե: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ.
Գ. Սարյան Խորհրդային գրականություն: ՅԵ. 1938 № 5,
էջ՝ 107

32

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Ս. Միևնույն է ինձ քե Ուկրաինա... [Բանաս-
տեղծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Գրական թերթ: ՅԵ.
1938, սեպտեմբերի 14, № 41, էջ՝ 3

33

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Ս. Սավուդ: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ.
Գ. Սարյան: Գրական թերթ: ՅԵ. 1938, նոյեմբերի 15, №
48, էջ՝ 1

34

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Ս. Սեվադի Ես ինչից այդպես... [Բանաս-
տեղծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդային գրակա-
նություն: ՅԵ. 1938, № 5, էջ՝ 105

27

35

հրատարակում է

Շեկիճյան Տ. Տրեքի կամանը յես... Թարգմ. Գ. Սար-
յան: Խորհրդային գրականություն: Յե. 1938, № 5, էջ՝ 105

36

Տ. Գ. Շեկիճյանի ծննդյան 125-ամյակի նախաբային:
(Մոսկվա: Վրաստան: Թուրքմենստան: Բելոռուսիա: Մ. Ջոշ-
չենկոյի պատմաճանաչող Տարա Շեկիճյանի մասին): [Հորեկյա-
նական նախադասարարությունների խորհրդով]: Գրական
թերթ: Յե. 1938, հոկտեմբերի 22, № 45, էջ՝ 1

1939

37

Շեկիճյան Տ. Կարգար: Թարգմանեց Գ. Սարյան: Յե.
Պետհրատ, 1939, կազմ. ճակատագրաբ. պորտր. 363, [3] էջ
(21×15) գինը՝ 12 ռ.

Տխրահամբերից առաջ լրացուցիչ տխրահամբերի ուղղակի-
ներեն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ՝

ՄԻՆՉԵՎ ԱՓՍՈՐ

Կատերինա
Բարդի
Ո՛ խոհեր իմ
Հայդամակներ
Յերազ
Ինչու յեմ յես տխուր
Գոգոլին
Հերետիկոս
Մեծ նկուղ
Սուրստովո
Կովկաս
Իմ բարեկամական ուղերձը
Յուրա հովիտ
Անցնում եմ որեր
Կասկ

ԱՔՍՈՐԱԻՄ

Ոյ, մենակ եմ, մենակ
 Չորակից դեմ ձորակ
 Միեկուն ե ինձ
 Մայիսյան յերեկո
 Ոյ յերիզներ, ուղիղ կարեր
 Արբաներ
 Մարգարե
 Թե մաշիկներ ունենայի
 Յեկ հարուստ եմ յես
 Հարուստ ե իմ մայրը ապրում
 Ոյ, քնիք, քնիք
 Սեվացել ես ինչի՞ց այդպես
 Տրորեցի կածանը յես
 Ապրում եմ գերի
 Փողոցի մեջ
 Ճանապարհները այն յերկրում
 Վառվում են լույսեր
 Մոսկալի ջրհորը

ԱՔՍՈՐԻՑ ՀԵՏՈ

Կրոնայնելը
 Բախտ
 N N Այնպես ինչպես դու
 Յերե լինեյիր մեր հարբած Բողոք
 Հուդայի յերկրում
 Ովսյայի, գլուխ ԺՂ. (նմանութուն)
 Մի սեվահուն սիրուն աղջիկ
 Աղորբներ
 Դնեպրովյան գետածոցին
 Մեծանում եյին
 Աշխարհ
 Կույսերի հիմնը
 Գլիկերիան
 Յեկ Գալիլեյը ե Արքիմեդը
 Կիսուրցեմ յես
 Ոյ դու կաղնուտ

Վաչ, յես ստոծում չեմ նախատում
 Սավուդ
 Թեև ընկածին
 Այստեղ ամենուր
 Ո, մարդիկ, մարդիկ
 Գնում եմ մի որ յես գիշերով
 Յեղել են ուղիներ
 Ի՞նչիս են պետք
 Բաարակուհի

Ծանոթություններ

Կյանքի և ստեղծագործությունից զլիավոր թվականները

ՇԵՎՉԵՆԿՈ ՏԱՐԱՍ: Կորգար: (Բանաստեղծություններ և պոեմներ): Թարգմանեց Գեղամ Սարյան: Խմբ. Արագի-Յե. Պետրոսյան, ՀԼԿՑՄ Կենտկոմին կից Մանկա-Պատանեկական գրականության ժողովին, 1939 [մամուլի տակ է]:

ԲՈՎԱՆԴԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Կտակ
2. Մարգարե
3. Սեվացել ես ինչից այդպես
4. Գնում եմ մի որ յես գիշերով
5. Ապրում եմ գերի մեծանկուրյան մեջ...
6. Դնեպրովսկու ծովածոցին...
7. Ինչու յեմ յես տխուր...
8. Ո, քնիք, քնիք...
9. Սավուդ
10. Մայիսյան յերեկո...
11. Հարուստ ե իմ մայրը ապրում...
12. Տրորեցի կածանը յես...
13. Թե մաշիկներ ունենայի...
14. Ո, աղջիկ եմ յես մենակ
15. Կույսերի հիմնը

11. Պ Ա Ե Մ Ն Ե Ր

1. Յեվ մեռած և կենդանի
2. Կովկաս
3. Բաղրակուհի

39

Շեվչենկո Ս. Այս, մեռակ եմ յես, մեռակ... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Գ. Շահյան: Կոմունիստ: Բաղու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

40

Շեվչենկո Ս. Այս, մեռակ եմ յես, մեռակ... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Բանվոր: Լենինական, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

41

Շեվչենկո Ս. Անցնում եմ որեր, գիշերներ սահում... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Վ. Աղասյան: Խորհրդային զրոյ: Բաղու, 1939, № 2, էջ՝ 56

42

Շեվչենկո Ս. Ապրում եմ գերի [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդային զրականություն: Յե. 1939, № 3—4

43

Շեվչենկո Ս. Բարդի: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդային Հայաստան: Յե. 1939, հունվարի 18, № 15, էջ՝ 3

44

Շեվչենկո Ս. Գարշելի յե շուրջս ամենուր: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Վարդ. Սիմոնյան: Խորհրդային Վրաստան: Թրիխի, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 2

45

Շեվչենկո Ս. Թե գիտեցայիք, ու դուք պարոններ... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Սամվել: Խորհրդային զրոյ: Բաղու, 1939, № 2, էջ՝ 55—56

46

Շեվչենկո Ս. Թեև չեմ ծեծում յերբեք պառկածին... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Սամվել: Կոմունիստ: Բաղու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

47

Շեվչենկո Ս. Ինձ համար մեկ ե քե յես չեմ լինի... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Աշոտ Գրիգորյան: Կոմունիստ, Բաղու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

48

Շեվչենկո Ս. Լույսերը վառվում են, որկեստրը նվագում... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Վեսպեր: Ավանդարդ: Յե. 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

49

Շեվչենկո Ս. Լույսերը վառվում են, նվագախումբը նվագում... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Աշոտ Գրիգորյան: Կոմունիստ: Բաղու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

50

Շեվչենկո Ս. Կիմանաք նորից սիրով... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Աշոտ Գրիգորյան: Կոմունիստ: Բաղու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

51

Շեվչենկո Ս. Կկառուցեմ յես մի փոքրիկ տնակ... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդային զրականություն: Յե. 1939, № 3—4

52

Շեվչենկո Ս. Կովկաս: Իմ անկեղծ Յակով Դեբալմենին (հատված պոեմից): Թարգմ. Գ. Սարյան: Կոմունիստ: Բաղու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

53

Շեվչենկո Ս. Կովկաս: Իմ անկեղծ Յակով Դեբալմենին: [Պոեմ]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Գրական թերթ: Յե. 1939, հունվար 12, № 1, էջ՝ 2

54

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Կտակ: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Բարդին Կարապետյան: Խորհրդային Հայաստան: Յե. 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

55

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Կտակ: [Բանաստեղծություն] Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդային դրականություն: Յե. 1939, № 3—4. — Բանվոր Լենինական, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3. — Պիոներ կանչ: Յե. 1939, մարտի 10, № 12, էջ՝ 3.

56

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Հարուստ ե իմ մայրը ապրում... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդային Հայաստան: Յե. 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

57

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Հեյ իմ խոհեր, հեյ իմ խոհեր... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Աշոտ Գրաչի: Խորհրդային դրող: Բազու, 1939, № 2, էջ՝ 52—54

58

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Հոգմե սուլում փողոցի մեջ... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Աշոտ Գրիգորյան: Կոմունիստ: Բազու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

59

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Զոքերից դեմ ձորեր եմ... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Գ. Շահյան: Կոմունիստ: Բազու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

60

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Ղուլը: [Պոեմ]: (Հատված): Թարգմ. Արշ. Վարդանյան: Խորհրդային Վրաստան: Թբիլիսի: 1939, մարտի 5, № 52, էջ՝ 3

61

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Մեզն ե պատել բողի պես... [Բանաստեղծություն]: Թարգմ. Վարդ. Սիմոնյան: Խորհրդային Վրաստան: Թբիլիսի, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 2

34

Գեկորատիվ գրքի ետևի թաղանթի վրա Շեվչենկոյի «Հայրամանակ» լրագրի Գրքի Կոմունիստի գերարժեքային տեղումնի տեղումնի մասին Մ. Գալանովի

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Մուսա: [Բանաստեղծություն]: Ուկրաինե-
րէից թարգմ. Մ. Բ. Խորհրդային Վրաստան: Թբիլիսի, 1939,
մարտի 5, № 52, էջ՝ 3

63

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Յեղալ ժամանակ, որերից մեկ որ... [Բա-
նաստեղծություն]: Թարգմ. Աշոտ Շայրոն: Գրական թերթ:
Յե. 1939, մարտի 5, № 3, էջ՝ 3

64

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Յերեմ ամբաստան: [Բանաստեղծություն]:
Թարգմ. Արշ. Վարդանյան: Խորհրդային Վրաստան: Թբիլի-
սի, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 2

65

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Շուշան: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ.
Գ. Սարյան: Խորհրդային Հայաստան: Յե. 1939, մարտի 9,
№ 55, էջ՝ 3.— Խորհրդային դպրոց: Յե. 1939, հունվարի 16,
№ 7, էջ՝ 3

66

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Ո, մարդիկ մարդիկ... [Բանաստեղծու-
թյուն]: Թարգմ. Աշոտ Գրիգորյան: Կոմունիստ: Բազու, 1939,
մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

67

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Ո, քնիք, քնիք: [Բանաստեղծություն]:
Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդային գրականություն: Յե.
1939, № 3—4

68

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Սևադեղի եւ ինչի՞ց այդպես... [Բանաստեղ-
ծություն]: Թարգմ. Գ. Սարյան: Խորհրդային Հայաստան:
Յե. 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

69

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Փոքրիկ Մարյանային: [Բանաստեղծու-
թյուն]: Թարգմ. Վեսպեր: Ավանդարդ: Յե. 1939, մարտի 9,
№ 55, էջ՝ 3

ՇԵՎՉԵՆԿՈ Տ. Բնած եմ: [Բանաստեղծություն]: Թարգմ.
Հ. Հայրապետյան: Պիոներ կանչ: Յե. 1939, մարտի 10, №
19, էջ՝ 3

ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻՆ ՆՎԻԲԱԼԺ ԲԱՆԱՍՏԵՂԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

71

✓ ԿԱՍՊՅԱՆ ՌԱՖԻԿ: Ո՛ր Տաքա... [Բանաստեղծություն]:
Պիոներ կանչ: Յե. 1939, մարտի 10, № 19, էջ՝ 1

72

✓ ԾԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱՊՈԼԵՈՆ: Տաքա Շեվչենկոյին: [Բանաս-
տեղծություն]: Ավանդարդ: Յե. 1939, մարտի 9, № 55,
էջ՝ 2

73

✓ ՇԱՅԲՈՆ ԱՇՈՏ: Տաքա Շեվչենկո: [Բանաստեղծություն]:
Գրական թերթ: Յե. 1939, մարտի 5, № 8, էջ՝ 3

74

✓ ՆԱՎԹՈՒՆԻՎԵԼԻ ՇԱԲՐՈՆ: Տաքա Շեվչենկոյի հիշատակին:
[Բանաստեղծություն]: Վրացերենից թարգ. Հովհ. Կարապետ-
յան: Խորհրդային Վրաստան: Թբիլիսի, 1939, մարտի 9, №
55, էջ՝ 2

Հ Ո Ք Վ Ա Ժ Ն Ե Ր

75

ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ յերգիչը: [Առաջնորդող]: Ավանդարդ: Յե.
1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 1

76

ԱԼՏՄԱՆ ՊՅՈՏՐ: Տ. Գ. Շեվչենկո: (Կենսագրական աղ-
նարկ): Թարգմ. Ա. Հ. Խորհրդային գրականություն: Յե.
1939, № 3—4

77

ԱԼՏՄԱՆ ՊՅՈՏՐ: Տ. Գ. Շեվչենկո: (Կենսագրական աղ-
նարկ): Թարգմ. Ա. Հ. Յե. Պետհրատ, 1939, [Մամուլի տակ
է]

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ, ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ մարտիկի կյանքը: (Կենսագրական տեղեկություններ): Բանվոր: Լենինական, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

ԲՆԼԶԻԿՈՎ Ն: Ժողովրդական մեծ բանաստեղծը: [Կյանքի և ստեղծագործությունների ուղին: Խորհրդային Վրաստան: Թբիլիսի, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 1

ԲԵՐԻՋՈՎ Պ. Ժողովրդական մեծ պոետը: Ավանդարդ: Յե. 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 2—3

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ Ա. Տարա Շեվչենկո: [Կենսագրական]: Ճորտի յերեխան. Պատանի դուստր. Շեվչենկոն Պետերբուրգում. Բանաստեղծն աղքատված): Պիոներ կանչ: Յե. 1939, մարտի 10, № 19, էջ՝ 3

ԴԱԴԻԱՆԻ ՇԱՂՎԱ, Շեվչենկոյի հորեղանի հանրապետական կոմիտեյի նախագահ: Մեծ բարեկամության յերգիչը: Խորհրդային Վրաստան: Թբիլիսի, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 2

ԶՈՇԶԵՆԿՈ Մ. Ժողովրդական պոետը: [Հեղինակի «Տարա Շեվչենկո» կենսագրական վիպակի առաջին գլուխն է]: Բանվոր: Լենինական, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

ԹԵՐԶԻԲԱՇՅԱՆ Վ. Տ. Գ. Շեվչենկոն հայ գրականության մեջ: Յե. Պետհրատ, 1939, (մամուլի տակ է)

ԹԵՐԶԻԲԱՇՅԱՆ Վ. Տարա Շեվչենկոն հայ գրականության մեջ: Խորհրդային գրականություն: Յե. 1939, № 3—4, էջ 70-89

ԹԵՐԻԶԻԲԱՇՅԱՆ Վ. Տարա Շեվչենկոն և հայ գրականությունը: Գրական թերթ: Յե. 1939, մարտի 5, № 8, էջ՝ 3—4.— Խորհրդային Հայաստան: Յե. 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ Ն [ՎԱՐԴ]: Շեվչենկոյի շուրջը: [Հուշիկ բանաստեղծ Հովհ. Թումանյանի վերաբերմունքից դեպի Շեվչենկոն]: Գրական թերթ: Յե. 1939, մարտի 5, № 8, էջ՝ 3

ԺՈՂՈՎԻՒՄԱԿԱՆ մեծ պոետը: [Առաջնորդող]: Կոմունիստ: Բազու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 1

✓ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ ԲԱԿԵՆ: Ժողովրդական մեծ բանաստեղծը: Խորհրդային Հայաստան: Յե. 1939, հունվարի 18, № 15, էջ՝ 3

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ տեղեկություններ Շեվչենկոյի մասին: Խորհրդային Հայաստան: Յե. 1939, հունվարի 18, № 15 էջ՝ 3

ԿՈՂԱՍ ՅԱԿՈՒԲ, Բելուռուսիայի ժողովրդական բանաստեղծ Զբանջանակիր: Շեվչենկոն մեր սիրելի բանաստեղծն է: Խորհրդային Վրաստան: Թբիլիսի, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 2

✓ ԿՈՍԱՐԿ Դ. Շեվչենկոն և Գորկին: Կոմունիստ: Բազու, 1939, մարտի 6, № 53, էջ՝ 2

✓ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ ՌՈՒՍԵԹ: Ուկրաինական ժողովրդի մեծագույն պոետը: Խորհրդային դպրոց: Յե. 1939, հունվարի 16, № 7, էջ՝ 3

ՈՒԿՐԱՆԱԿԱՆ ժողովրդի հանաբեղ գավալը: [Առաջնորդող]: Բանվոր: Լենինական, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 1

ՌԻԿՐԱԽՆԱԿԱՆ Ժողովրդի համաքննող գավակը: [Գրական-
հենսագրական ակնարկ]: Գրական թերթ: Յե. 1939, մարտի
5, № 8, էջ՝ 3

✓ ՉԻՔՈՎԱՆԻ ՍԻՄՈՆ, Վրացական պոետ, չքանչանակիր:
Զգայուն բանաստեղծը: Խորհրդային Վրաստան, Թբիլիսի,
1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 2

✓ ՊԱՎԼԵՆԿՈ Պ. Մեծ պոետի կյանքն ու գործունեությունը:
Խորհրդային Հայաստան: Յե. 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3.—
Կոմունիստ: Բազու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 2

✓ ՍԿՐԼՅԱԲՆԿՈ ՍԻՄՅՈՆ: Բանաստեղծի հայրենիքում: [Շեփ-
հենկոյի ծննդավայրը ներկայումս]: Խորհրդային զրոյ: Բա-
զու, 1939, № 2, էջ՝ 48—51

✓ ՍՈՒՐԿՈՎ ԱԼԵԿՍԵՅ, չքանչանակիր պոետ: Տաքսի իդմ
իրականացավ: Բանվոր: Լենինական, 1939, մարտի 9, №
55, էջ՝ 3

ՏԱՐԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ կյանքի և ստեղծագործության հա-
մառոտ տոմարագրություն: Գրական թերթ: Յե. 1939, մար-
տի 5, № 8, էջ՝ 3

ՀՈՐԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐ

✓ ԱԳՐԵՋԱՆՅԱՆ գրականության յերեկո նվիրված Տաքս
Շեվչենկոյին: [Հ. Խ. Գ. Միության ազրբեջանյան սեկցիա-
յում]: Գրական թերթ: Յե. 1939, մարտի 15, № 9, էջ՝ 4

ԿՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ: Տաքս Շեվչենկոյի ծննդյան 125-ամյա-
կին նվիրված մրցանակաբաշխության արդյունքները: Խոր-
հրդային զրոյ: Բազու, 1939, № 2, էջ՝ 78

ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ Նախագահության հրամանագի-
րը պոետ Ս. Գ. Շեվչենկոյի հիշատակի հավերժացման մասին,
նրա ծննդյան 125-ամյակի կապակցությամբ: Խորհրդային Հա-
յաստան: Յե. 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 1.— Ավանդարդ: Յե.
1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 1.— Բանվոր: Լենինական, 1939,
մարտի 9, № 55, էջ՝ 1

ԽՐՈՒՇՉԵՎ Ն. Ս. Ս. Գ. Շեվչենկոյի արձանի բացումը
Կիյեվում: Ն. Ս. Խրուշչևիի հաղթ: Խորհրդային Վրաստան:
Թբիլիսի, 1939, մարտի 8, № 54, էջ՝ 2

«ԿՈՐԶԱՐ»-ի նոր հրատարակությունը: [Գոսլիտպրեսի]:
Գրական թերթ: Յե. 1939, մարտի 15, № 9, էջ՝ 4

✓ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴՆԵՐԻ բրիգադը մեկնեց Ուկրաինա:
[Շեվչենկոյի հորեկանին մասնակցելու համար]: Ավանդարդ:
Յե. 1939, մարտի 5, № 52, էջ՝ 4

✓ ՅԵՐԵԿՈ ՆՎԻՐՎԱՍ Ուկրաինական մեծ բանաստեղծ Ս. Շեվ-
չենկոյի ծննդյան 125-ամյակին: [Գրողների տանը]: Ավան-
դարդ: Յե. 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 4

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՎՈՒՄ ԵՆ Տաքս Շեվչենկոյի ծննդյան 125-
ամյակին: [Հրատարակություններ, զեկուցումներ, յերեկոներ]:
Ավանդարդ: Յե. 1939, հունվարի 28, № 22, էջ՝ 4

✓ ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ ԾՆՆԴՅԱՆ 125-ամյա տոնակատարությունը
Կիյեվում: Կոմունիստ: Բազու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

✓ ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ ՀՈՐԵԼՅԱՆԻ առթիվ: [Մոսկվայի Պետ. գեղ.
հրատարակչության հրատարակությունների մասին]: Կոմու-
նիստ: Բազու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 4

ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ ՊՈՐՏՐԵՆ գորգի վրա: [Նկար]: Ադրբեջանի
գորգագործների նվերն ուղարկական ժողովրդին: Կոմունիստ: Բազու, 1939, մարտի 9, № 55, էջ՝ 4

ՊԼԱԿԱՏ ԲԱՑ ԹՈՂՆՎԱԾ ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ ծննդյան 125-ամյա
հոբելյանի առթիվ: Խորհրդային Հայաստան: Յե. 1939, մարտի
9, № 55, էջ՝ 3

[Տ. Գ. ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ «Խորգար» ժողովածույի թարգմանու-
թյունը: Հրատարակութուն Հայկական ԽՍՀ Պետհրատի]:
Գրական թերթ: Յե. 1939, մարտի 15, № 9, էջ՝ 4

Տ. Գ. ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ հոբելյանի նախորդակին: [Մոսկվայում
յերեկոներ, դասախոսություններ]: Գրական թերթ: Յե.
1939, մարտի 5, № 8, էջ՝ 4.— Կոմունիստ: Բազու, 1939,
մարտի 4, № 51, էջ՝ 4

Տ. Գ. ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ «Խորգարի»-ի հայերեն հրատարակված
գրքի շապիկը: [Նկար]: Խորհրդային Հայաստան Յե. 1939,
մարտի 9, № 55, էջ՝ 3

Տ. Գ. ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻՆ նվիրված ցուցահանդես: [Ուղարկա-
յի Գիտությունների Ակադեմիայի շենքում, Կիևում]: Գրական
թերթ: Յե. 1939, մարտի 5, № 8, էջ՝ 4, մարտի 15, № 9,
էջ՝ 4

ՏԱՐԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻՆ նվիրված յերեկո [Հ. Խ. Գրողների
Միության ահումբում, Յերևանում]: Գրական թերթ: Յե.
1939, մարտի 15, № 9, էջ՝ 4

«ՏԱՐԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻՆ հայ գրականության մեջ»: [Հանրա-
յին գրադարանի հրատարակելիք բերլիոզբաֆիական տեղեկա-
տույի մասին]: Ավանդարդ: Յե. 1939, մարտի 5, № 52,
էջ՝ 4:

ՇԵՎՉԵՆԿՈՅԻ ՅԵՐԿԵՐԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՅԲԲԵՆԱԿԱՆ ՑԱՆԿԱՐԱՆ

1. Այ, մենակ եմ ես մենակ—37, 38, 39, 40	Ах одна я, одна
2. Աղոթքներ—37	Молитвы
3. N N Այնպես ինչպես դու—37	N ! Как ты алисею такою ж
4. Այստեղ ամենուր—37, 44	И здесь и всюду все погано
5. Անցնում են որեր, գիշեր-
ներ սահում—37, 41	Проходят дни, проходят ночи
6. Ապրում եմ դերի մենա-
կության մեջ—37, 38, 42	Живу в неволе одиноко
7. Արջաներ—37	Цари
8. Բախտ —37	Доля
9. Բատրակուհի —37, 38	Батрачка
10. Բարդի —37, 43	Тополь
11. Գլխիկրիային —37	Ликерии
12. Գյուղ—13	
13. Գնում եմ մի որ յես գիշերով—37, 38	Иду однажды я в ночи
14. Գողթին—37	Гоголю
15. Դնեպրովյան գետածոցին—37, 38	Над днепровскою водою
16. Թե գիտենայիր ո դուք պա-
րոններ—45	Когда б вы знали, господа
17. Թե մաշիկներ ունենային—37, 38	Если б пару мне сопожек
18. Թեև չեն ծեծում յերբեր
պառվածին—37, 38, 46	Хотя лежачего не бьют
19. Իմ բարեկամական ուղերձը—37, 38	Мертвым и живым и не-
рожденным
20. Ինչևս են պետք —37	Для чего мне черны брови
21. Ինչու եմ յես տխուր—37, 38	Что же мне так тяжело
22. Լ. Կլառուցիմ յես մի փոքրիկ
տնակ—37, 51	Л. Поставлю маленькую хату
23. Լույսերը վառվում են, որկհար
նվազում—37, 48, 49	Огни горят, оркестр играет
24. Կատերինա —28, 37	Катерина
25. Կիմանաք նոցից որով—50	
26. Կովկաս—37, 38, 52, 53	Кавказ
27. Կույսերի հիմք —37, 38	Гимн чернид

28. Կտակ—14, 22, 23, 37, 38, 54, 55
 29. Կրոնական —37
 30. Հայրամանկներ —37
 31. Հարուստ ե իմ մայրը ապրում —
 29, 37, 38, 56,
 32. Հեյ իմ խոհեր, հեյ
 իմ խոհեր—57
 33. Հերետիկոս —37
 34. Հողմն ե սուղում փողոցի մեջ—37, 58
 35. Հուգայի յերկրում—37
 36. Զորից դեն ձոր անատակ—30, 37, 59
 37. Դուլը —60
 38. Ծանապարհներն այն յերկրում—37
 39. Մայիսյան յերեկո—37, 38
 40. Մարգարե —31, 37, 38
 41. Մարխանա—1, 6
 42. Մեզն ե պատիլ քողի պես—61
 43. Մեծ նկուղ—37
 44. Մեծանում եյին—37
 45. Մի սեահոն սիրուն աղջիկ—37
 46. Միևնույն ինձ թե Ուկրաինա—32, 37, 47
 47. Մոսկալի ջրհորը—37
 48. Մուսա —62
 49. Մտածութուն—2, 7
 50. Յեկ Դալիլիլը ե Աբրիմեղը—37
 51. Յեկ հարուստ եմ յես—37
 52. Յեթե լինելիք, մեր հարբած
 բողբան—37
 53. Յեղավ ժամանակ որերից մեկ որ—63
 54. Յեղեկ են աղմեր—37
 55. Յերադ —37
 56. Յերեք ճամբաներ—64
 57. Շուշան—65
 58. Ո, խոհեր իմ—37
 59. Ո, մարդիկ, մարդիկ—37, 66
 60. Ոյ դու, կապուտ—37
 61. Ոյ յերեկոսն ուղիղ կարեր—37
 62. Ո, քնիւր քնիւր—37, 38, 67
 63. Ովորայի, գլուխ ԺԴ (նմանու
 թյուն)—37
 64. Զարագուշակ թռչնո մը պես —3, 9
 65. Զի փչեր հոգն մեր աշխարհին—4, 8
 66. Պուրակ—15
 67. Սափուղ—33, 37, 38

Завещание
 Юродивый
 Гайдамаки
 Мать в шелку меня родила
 Думы мои, думы мои
 Еретик
 По улице ветер веет
 Во Иудее во дни они
 За оврагом овраг
 Невольник
 Майский вечер
 Пророк
 Марианна
 Туман плывет долинами
 Подземелье
 Росли вдвоем они
 Черноброва и красива
 Мне всеравно, в Украине
 ль буду
 Солдатов колодез
 Муза
 Думка
 И Архимед и Галилей
 И богата я, и красива
 Когда бы ты, Богдан наш пьяный
 Сражения были, распри
 Сон
 Три дороги
 Лилея
 О думы мои,
 О, люди бедные земные
 Ой дуброва черноброва
 Ой, строчечку да к строчечке
 Ой баю, баю, качаю сына
 Осии, глава XIV Подражание
 Гамалия
 Саул

68. Սկացել ես ինչից այդպես—34, 37, 38, 68
 69. Սուբոտովո—37
 70. Վոչ յես ասածուն չեմ հավատում—37
 71. Տրոբեցի կածանը յես—35, 37, 38
 72. Յուրտ հովիտ—37
 73. Փոքրիկ Մարյանային—69
 74. Քնած են —70

Отчего ты почернел
 Субботово
 Нет, бога я не упрекаю
 Протоптала я тропочку
 Холодный яр.
 Маленькой Марьяне

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Շեփչենիկոյի յերկերի հայերեն թարգմանու
 թյուններից յոթի նկատմամբ հնարավոր չի յեղել պարզել, թե նրանք
 ուսուցանելով վերնագրերին են համապատասխանում, ուստի վեր-
 նագրերի ուսուցանելու ցանկում նրանց դիմաց ցույց չի տրված ուս-
 անելու վերնագրերը:

Միևնույն բանաստեղծութայն հայերեն տար-
 քեր թարգմանությունները արված են մեկ վերնագրով: Որինակ
 № 1 և № 14-ը:

ԹԱՐԳՄԱՆԻՋՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ՑԱՆԿԱՐԱՆ

Աղայան Վ.—41
 Գրաշի Աշոտ—57
 Գրիգորյան Աշոտ—47, 49, 50, 58, 66
 Զարյան Նաիրի—22
 Խնկոյան Աթ.—13, 14, 15
 Կարապետյան Բարիկ—54
 Հայրապետյան Հ.—70
 Մ. Բ.—62
 Շահյան Գ.—39, 59
 Շայրոն Ա.—63
 Սամվել—45, 46
 Սարյան Գ.—28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 51, 52, 53,
 55, 56, 65, 67, 68
 Միմոնյան Վարդ—44, 61
 Վարդանյան Արշ.—60
 Վեպեր—48, 69
 Տարոնցի Ս.—23
 Ք. Ք.—1, 2, 3, 4

ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ՑԱՆԿԱՐԱՆ

Ալաման Պ.—	76, 77
Բեկչիկով Ն.—	79
Բեբեգով Պ.—	80
Գրեգորյան Ա.—	81
Դադիանի Շալվա—	82
Յե.—	12
Զոչենկո Մ.—	36, 83
Թերզիբաշյան Վ.—	27, 84, 85, 86
Թումանյան, Նվարդ—	87
Խնկոյան Աթ.—	15
Խրուշչիկ Ն. Ս.—	104
Ծատուրյան Նապոլեոն—	72
Կասպյան Ռաֆիկ—	71
Կարապետյան Բաբիկ—	89
Կոլաս Յակոբ—	91
Կոսարկ Դ.—	92
Նավթյուղեկ Շաբրո—	74
Շալբոն Ադոտ—	73
Չիրովանի Սիմոն—	96
Պալինկո Պ.—	97
Սիլվաբենկո Սիմյոն—	98
Սուբիով Ալեքսեյ—	99
Ստեփանյան Հ.—	11
Սուրովյան Հ.—	10, 21
Ք. Ք.—	5

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1 * *	6
2. Տարած Շեվչենկոն և հայ գրականությունը Վ. Թերզիբաշյան	7
3. Տարած Շեվչենկոյի ստեղծագործությունների ժամանակագրական կանխ	19
4. Տարած Շեվչենկոյի յերկերի հայերեն թարգմանությունները և նյութեր նրա մասին: Բերլինգրաֆիական ցուցակ	23
Ցանկարաններ	
ա. Շեվչենկոյի յերկերի թարգմանությունների այբբենական ցանկարան	43
բ. Թարգմանիչների անվանական ցանկարան	45
գ. Հեղինակների անվանական ցանկարան	46
6. Իլյուստրացիաներ	

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0133144

